

ἀπόστολοι τῆς Ἑταιρίας τῶν Φιλικῶν διέτρεχαν τὰς ἑλληνικὰς χώρας κατηχοῦντες τοὺς προκρίτους τῶν Ἑλλήνων καὶ κηρύττοντες τὸ εὐαγγέλιον τῆς ἐθνικῆς ἀναστάσεως. Ἄλλ' ὀλίγιστοι ἐκ τῶν ἀποστόλων τούτων ἀπετόλμησαν νὰ μεταβῶσιν εἰς Κρήτην, ἐν μέσῳ τοῦ λυσσῶντος γιανιτσαρισμοῦ. Διάφοροι ὅμως Κρήτες, εὐρισκόμενοι ἔξω τῆς Κρήτης διεμήνυσαν πρὸς τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους τὰ μελετώμενα. Τὰ μυνήματα ταῦτα ἔρριψαν μὲν ἀκτῖνα ἐλπίδος εἰς τὴν ἀπόγνωσιν τοῦ Κρητικοῦ λαοῦ, ἀλλὰ καὶ συγχρόνως ἐνέπλησαν φόβου τοὺς δυστυχεῖς τῆς Κρήτης ραγιαῖδες ἀναλογιζομένους ὅποσον κίνδυνον διέτρεχον, ἀοπλοὶ ὅπως ἦσαν. Καὶ τφόντι μόλις ἐξερράγη ἡ ἐπανάστασις ἐν Πελοποννήσῳ καὶ Σπέρσῳ, οἱ Τοῦρκοι τῆς Κρήτης ἐξηγριώθησαν περισσότερον καὶ ἐμελέτησαν καθολικὴν τῶν χριστιανῶν σφαγὴν. Οἱ Κρήτες ὅμως καὶ ἐν τοιαύτῃ καταστάσει διατελοῦντες, δὲν ἐδίστασαν νὰ λάβωσι μέρος εἰς τὸν κοινὸν τῶν Ἑλλήνων ἀγῶνα, ἀπαράσχευοι καὶ ὡς μόνα ἐφόδια ἔχοντες τὴν πίστιν καὶ τὴν πρὸς τὴν ἐλευθερίαν ἀγάπην, ἣν δὲν ἴσχυσαν νὰ πομπιξῶσι μακροχρόνια καὶ ἀνήκουστα δεινοπαθήματα. Καὶ οὐ μόνον μετ' ὑπερανθρώπου θάρρους ἀπεδύθησαν εἰς τὸν ἀγῶνα, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ δέκα ὅλα ἔτη παρέτειναν αὐτόν.

